

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਰੇਲੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

(6) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਈ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋਂ

(7) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਰੁ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ 1,500।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਜੀਆਰ ਮਜੀਠੀਆ ਜੇ.

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 8182 .

15 ਨਵੰਬਰ 1989

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟੀਕਲ 226/227— ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ— ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ— ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਪਿਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੯)

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੋਨਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਦੋਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.)

ਜਾਣੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(ਪਰਾ ੬)

226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ; -

- (a) ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਜ਼) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਨੁਬੰਧ P/1 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਾਇਟ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ/2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਦੇਸ਼ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੋਪ. ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ 13 ਅਗਸਤ, 1984 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਪ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ/ਐਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ;
- (b) ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (c) ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- (d) ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੀ.ਐਸ.

ਐਮਐਸ ਬੇਦੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ।

ਐਸਐਸ ਅੱਲਖ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਲਈ।

ਚਾਰੂ ਤੁੱਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਲਈ।

1. ਸ. ਸੱਗੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਪਿਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ.ਖੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇਕੋ ਇਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਲੀਲਾਂ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(3) ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਟਿਵ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲਸ ਨੇ 13 ਅਗਸਤ, 1984 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਾਲਸ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਦੁਆਰਾ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਵਾਰਡ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। 28 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1988 ਤੱਕ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਅਰਥਾਤ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਟਿਵ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ, ਜਿਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

(5) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

(6) ਮੈਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਰਧ ਨਿਆਇਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.)

ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੋਨਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(7) *ਏਰਿਗਟਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ (1)* ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਸਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ।"

(8) ਆਰ . ਬਨਾਮ *ਸਟੈਫੋਰਡ ਬੋਰੋ ਜਸਟਿਸ (2)* ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਟ ਅਤੇ ਸਕਾਰਫ਼ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਜਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਜੱਜ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੱਜ ਦੇ ਕਲਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵਾਲਾ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਫੋਲੀਆ ਹੋਇਆ ਬਿੱਟ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਬੀਓਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਲਰਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਲਾਰਡ ਪਾਰਕਰ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਿਆ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ: -

"ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੈ

- (1) 1935 (1) ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ 249.
- (2) (1962)1 ਆਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 540।

ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਨੋਟ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ; ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਜਵਾਬ ਉਸਨੂੰ, ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਭੁੱਖ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਲੈ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਈਸਟ ਕੈਰੀਅਰ, ਜੇ. ਜੇ. ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਡੇਵਲਿਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਧਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। (1952) 2 ਪੰਨਾ 146, 147 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਈ.ਆਰ. ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਲਰਕ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵਿਵਹਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(9) ਜਵਾਬਦੇਹ]ਨੰਬਰ, ਇਹ 1 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ> ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ; ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਦਰਅਸਲ, ਵਿਵਾਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਸਾਲਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਹਿਸ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਹੇਜ਼ ਆਰਗੂਮੈਂਟਸ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ ਐੱਫ.ਜ਼ੈੱਡ.ਆਰ.-37, ਐੱਫ.ਜ਼ੈੱਡ.ਆਰ.-38, ਐੱਫ.ਜ਼ੈੱਡ.ਆਰ.-39 ਅਤੇ ਐੱਫ.ਜ਼ੈੱਡ.ਆਰ.-40/1986 (ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ) ਵਿਚ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਐਰੀਡ ਹੋਰ) 3 ਨਵੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(10) ਇਹ ਮੇਰੇ ਆਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਨ.1; ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.ਏ.ਆਈ.ਏ.ਐਸ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰਸਿਮਰਤ ਗਿੱਲ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 6 ਦਸੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ। ਖੁਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

31

§

I.L.R. Punjab and Haryana

(1991)2

ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ